

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 29 września 2021 r.
(OR. en)

12304/21

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0216(COD)

AGRI 443
AGRILEG 207
AGRIFIN 114
AGRISTR 65
AGRIORG 107
CODEC 1268
CADREFIN 422

NOTA

Od: Prezydencja
Do: Delegacje

Nr dok. Kom.: 9645/18 + COR 1 + ADD 1

Dotyczy: Przygotowanie planów strategicznych WPR
– *Wymiana poglądów*

W załączeniu delegacje otrzymują dokument prezydencji otwierający debatę dotyczącą przygotowania przez państwa członkowskie planów strategicznych WPR, zawierający pytania, które mają ukierunkować dyskusję na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniach 11–12 października 2021 r.

Dokument konsultacyjny prezydencji dotyczący przygotowania przez państwa członkowskie planów strategicznych WPR

W dniu 1 czerwca 2018 r. Komisja Europejska przedstawiła trzy wnioski ustawodawcze mające dostosować WPR do przyszłych wyzwań. Reforma WPR skoncentrowała się na zmianie podejścia stosowanego w ramach tej polityki z podejścia opartego na zgodności na podejście oparte na realizacji celów. W ramach tego „nowego modelu realizacji” państwa członkowskie uzyskają więcej swobody w dostosowywaniu płatności bezpośrednich oraz interwencji sektorowych i interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich do swoich potrzeb w oparciu o planowanie strategiczne, a jednocześnie będą musiały informować o osiągniętych wynikach. Przyszła WPR będzie obejmować nową zieloną architekturę bazującą na wzmocnionych warunkach środowiskowych i klimatycznych, które mają spełnić rolnicy, oraz dodatkowych dobrowolnych środkach.

Nowa WPR będzie zorganizowana na podstawie przygotowanych przez państwa członkowskie planów strategicznych WPR. Rozporządzenie w sprawie planów strategicznych WPR określa ogólne parametry ukierunkowujące ich przygotowanie, ocenę i zatwierdzenie. Ministrowie wielokrotnie podkreślali, że przy zatwierdzaniu planów strategicznych WPR należy stosować wyłącznie akty prawnie wiążące. Taka zasada została ostatecznie zapisana w przepisach rozporządzenia w sprawie planów strategicznych WPR, jako część porozumienia politycznego wypracowanego podczas negocjacji międzyinstytucjonalnych, potwierdzonego przez ministrów na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniach 28–29 czerwca 2021 r. i ostatecznie zatwierdzonego przez Specjalny Komitet ds. Rolnictwa w dniu 23 lipca 2021 r. po zakończeniu prac technicznych¹. Oczekuje się, że formalne przyjęcie przez Parlament Europejski i Radę nastąpi przed końcem bieżącego roku. Nie później niż w dniu 1 stycznia 2022 r. państwa członkowskie muszą przedłożyć projekty swoich krajowych planów strategicznych do oceny i zatwierdzenia przez Komisję.

¹ Art. 106 ust. 2: „[...] Zatwierdzenie opiera się wyłącznie na aktach prawnie wiążących dla państw członkowskich” (sformułowanie w wersji zawartej w ostatecznym porozumieniu politycznym osiągniętym w lipcu 2021 r. – dok. 11004/21 ADD 1 REV 2), z zastrzeżeniem weryfikacji tekstu prawnego przez prawników lingwistów.

Przygotowanie planów strategicznych WPR jest dla państw członkowskich wyzwaniem i od samego początku budziło ich szczególne obawy. Na proces ten składa się wiele etapów, przy czym niektóre z nich są prowadzone równolegle, często konieczny jest powrót do poprzednich etapów i zmiana projektu planu strategicznego w związku z, między innymi, uaktualnionymi danymi, umowami z zainteresowanymi stronami, (nieformalnymi) uwagami Komisji i uwagami z ewaluacji ex ante. Jednocześnie nadal oczekuje się na finalizację i przyjęcie przepisów w ramach reformy WPR, co jeszcze bardziej komplikuje prace, choć można uznać, że kwestie merytoryczne rozporządzeń zostały sfinalizowane w lipcu 2021 r.

Zatwierdzenie planów strategicznych WPR przez Komisję powinno zagwarantować, że polityka ta będzie wdrażana zgodnie ze wspólnymi celami i że w jej ramach osiągnięte zostaną oczekiwane wyniki, oraz że w sprawiedliwy sposób przyczyni się ona do osiągnięcia rezultatów na szczeblu unijnym. W szczególności Komisja będzie musiała ocenić spójność postulowanych planów strategicznych WPR z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska i klimatu i zobowiązaniami UE w tym zakresie, a także unijnymi celami na 2030 r. określonymi w strategii „Od pola do stołu” i strategii na rzecz bioróżnorodności, oraz wkład tych planów w te przepisy, zobowiązania i cele.

W grudniu 2020 r. Komisja przekazała poszczególnym państwom członkowskim indywidualne zalecenia dotyczące sformułowania planów strategicznych WPR w taki sposób, by spełniały swoje zadanie. Zalecenia te, określające kluczowe obszary, na których poszczególne państwa członkowskie powinny się koncentrować, mają im pomóc w opracowaniu planów strategicznych WPR.

Na początku okresu wdrażania, przed dniem 31 grudnia 2023 r. Komisja będzie musiała sporządzić sprawozdanie podsumowujące dotyczące planów strategicznych WPR państw członkowskich, aby ocenić wspólne wysiłki i zbiorcze ambicje państw członkowskich na rzecz realizacji celów szczegółowych, z uwzględnieniem unijnych celów na 2030 r. określonych w strategii „Od pola do stołu” i unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności.

Przejrzystość i inkluzywność to istotne elementy reformy WPR. Podobnie jak ma to miejsce obecnie w ramach programowania rozwoju obszarów wiejskich, państwa członkowskie mają obowiązek utworzenia partnerstwa w trakcie opracowywania swoich planów strategicznych WPR, aby w sposób skuteczny i przejrzysty przeprowadzić konsultacje ze stosownymi partnerami, takimi jak odpowiednie organy publiczne, partnerzy gospodarczy i społeczni, w tym przedstawiciele sektora rolnictwa, i inne stosowne podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, i zaangażować ich w to działanie. Partnerstwo to nie tylko umożliwi państwom członkowskim wykorzystanie dostępnej wiedzy ogólnej i specjalistycznej przy opracowywaniu planów, ale także wzmocni legitymację przyszłej polityki i ułatwi jej wdrażanie.

Państwa członkowskie są w trakcie przygotowywania swoich planów strategicznych, m.in. w oparciu o zalecenia Komisji dla poszczególnych krajów. Mając na uwadze, że osiągnięto porozumienie polityczne w sprawie pakietu reform WPR i jego formalne przyjęcie jest coraz bliżej, wiele państw członkowskich powinno być na etapie finalizacji swoich planów strategicznych WPR i powinno być gotowych je przedłożyć nie później niż w dniu 1 stycznia 2022 r., tak jak zostało to przewidziane. Na podstawie nieformalnych informacji od większości państw członkowskich wydaje się, że prawie wszystkie państwa przygotowały oceny swoich potrzeb i strategię interwencji, które są teraz poddawane przeglądowi i aktualizowane. W większości państw członkowskich prowadzone są również inne działania, takie jak określanie warunków kwalifikowalności do interwencji, ustalanie wartości docelowych i kamieni milowych dla odnośnych wskaźników rezultatu w odniesieniu do poszczególnych interwencji, a także określanie planowanych rocznych produktów i kwot jednostkowych w ramach każdej interwencji. Podobnie prowadzone są obecnie ewaluacje ex ante i strategiczne oceny oddziaływania na środowisko, przy czym pierwsze sprawozdania są już gotowe. Odbyły się pierwsze rundy konsultacji publicznych, a kolejne rundy są w toku lub zaplanowano je na najbliższe miesiące.

W tym kontekście na posiedzeniu Radu ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniach 11–12 października 2021 r. ministrowie zostaną poproszeni o podzielenie się opiniami na temat postępów, jeśli chodzi o składanie i zatwierdzanie planów strategicznych, w szczególności o odpowiedź na następujące pytania:

1) Jak zaawansowane są prace nad projektem planu strategicznego Państwa kraju? Czy napotkano jakieś trudności?

2) W jakim zakresie proces oceny i zatwierdzenia powinien być przejrzysty, mając na uwadze znaczenie rozliczalności przed opinią publiczną, cel zapewnienia równego traktowania państw członkowskich (z zapewnieniem elastyczności przy opracowywaniu środków WPR) i konieczność odpowiednio wczesnego przygotowania procedur administracyjnych na szczeblu UE i państw członkowskich?

3) Na jakie kluczowe kwestie zainteresowane strony zwracały uwagę w trakcie konsultacji? Czy odnotowano jakieś trudności w konsultacjach z zainteresowanymi stronami i innymi organami rządowymi, np. organami odpowiedzialnymi za politykę środowiskową i politykę klimatyczną?